

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/31/2019
Identifikačné číslo spisu: 3813221107
Dátum vydania rozhodnutia: 26.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3813221107.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: X. V., narodený XX. augusta XXXX, bytom C. XXX/XX, N. (podnikajúci pod obchodným menom Ivan Ondrejkovič A R C I O N D, s miestom podnikania Námestie J. C. Hronského 14, Prievidza, IČO: 10 892 290), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, so sídlom Aleja Slobody 1890/50, Dolný Kubín, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom Kutuzovova 8, Bratislava, o žalobe na obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 5Cb/123/2013, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 14. júna 2017, č. k. 8Cob/84/2015-203, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením zo 14. júna 2017, č. k. 8Cob/84/2015-203, potvrdil uznesenie Okresného súdu Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) z 19. novembra 2014, č. k. 5Cb/123/2013-125, ktorým súd prvej inštancie návrh žalobcu na obnovu konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14Cb/237/1999 zamietol, uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 37,65 eur a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 119,55 eur. Žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie podrobne a dôsledne vyhodnotil jednotlivé dôkazy predložené stranami sporu, pričom zdôraznil, že sa stotožnil so záverom okresného súdu o tom, že žalobca mohol predložené dôkazy v konaní o návrhu na povolenie obnovy predložiť už v pôvodnom konaní. Pokiaľ žalobca predložil ako dôkaz prehlásenie S.. N. z 13. októbra 2014, toto nemôže sám bez právnych následkov vyhlásovať za zmätočné, pokiaľ nie je v súlade s jeho následnou argumentáciou. Krajský súd sa stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie, že svedok C. mal kópie zmluvy k dispozícii aj

v čase pôvodného konania, že tento svedok bol svedkom v inom spore žalobcu, kde sa zmluva - hoci okrajovo - spomínala. Žalobca teda mal vedomosť, že svedok prichádzal do kontaktu so zmluvou a mohol ho ako svedka navrhnúť v pôvodnom konaní.

1.2. Krajský súd pri preskúmaní súdneho spisu nezistil žiadne z procesných pochybení, ktoré žalobca uviedol v odvolaní. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí neriešil, aký dopad by mala existencia výtlačku č. 4 Zmluvy o kúpe a výhradnom obchodnom zastúpení č. XXXXXXXXX/X z XX. I. XXXX. (ďalej len „zmluva“) na obnovené konania. Okresný súd vo svojom rozhodnutí poukázal len na závery vyslovené v rozsudku v pôvodnom konaní. Zároveň skonštatoval, že samotným zamietnutím návrhu na obnovu konania nemohlo byť žalobcovi odňaté právo na spravodlivý proces, keďže obsahom predmetného práva nie je, aby bol v konaní pred všeobecným súdom úspešný. Súd prvej inštancie pritom svoje rozhodnutie jasne, stručne a najmä presvedčivo a s vnútornou logikou odôvodnil s tým, že sa dôsledne držal skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu, predložených dôkazov a tvrdení strán sporu.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dňa 19. septembra 2017 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p.

2.1. Vádu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videl dovolateľ v tom, že konajúce súdy prekročili rozsah skúmania, ktorý bol v čase rozhodovania okresného súdu upravený v ustanoveniach § 228 až 234 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) Uvedené podľa dovolateľa vyplýva z úvah súdu, aký dopad by mala na obnovené konanie existencia výtlačku č. 4 zmluvy, ktoré však nemožno riešiť v konaní o povolení obnovy.

2.2. Prípustnosť dovolania je podľa žalobcu daná aj tým, že súdy nižšej inštancie nevzhladli danosť dôvodov pre povolenie obnovy konania, keď ním predložené nové dôkazy a dôvody obnovy ním prezentované - ktoré majú podľa jeho názoru podstatný význam pre rozhodnutie - odmietli akceptovať s tvrdením, že tieto bolo možné predostrieť už v pôvodnom konaní. Takýto záver považuje dovolateľ za nesprávny a alibistický, pričom nerešpektuje princíp „rovnosti zbraní“. V pôvodnom konaní nemal totiž žiadnu možnosť prinútiť žalovaného, aby v konaní predložil dôkazy, ktoré by boli jednoznačne v jeho neprospech, pričom v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania bolo jednoznačne preukázané, že žalobca získal výtlačok č. 4 zmluvy až v priebehu konania o návrhu na povolenie obnovy konania. V tejto súvislosti poukázal žalobca na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 26. januára 2011, sp. zn. 6Cdo/259/2010, ktoré podľa jeho názoru predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, a závermi ktorého sa súdy nižšej inštancie neriadili a rozhodli v príkrom rozpore s nimi.

2.3. Žalobca v dovolaní namietal aj nepreskúmateľnosť (arbitrárnosť) rozhodnutí súdu prvej inštancie a aj odvolacieho súdu, pričom v podstatnej časti textu dovolania len odcitoval viaceré rozhodnutia vrátane rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare). Podľa jeho názoru v rozpore s ním citovanými rozhodnutiami a v rozpore so znením ustanovenia § 220 ods. 2 C. s. p. súdy nižšej inštancie nezaujali žiadne stanovisko k jeho argumentácii ohľadom objektívnej nemožnosti získať vedomosť o existencii ale aj obsahu výtlačku č. 4 zmluvy v pôvodnom konaní.

2.4. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. mala byť podľa dovolateľa daná v tom, že dovolací súd vo svojich rozhodnutiach doteraz nezaujal žiadny postoj k otázke, či dôkaz, ktorým nedisponoval žalobca v čase rozhodovania o pôvodnom návrhu, a ktorý nemohol získať vlastnou činnosťou ani procesnými návrhmi podanými v rámci súdneho konania, a ktorý získal až po právoplatnom skončení pôvodného konania predstavuje dôvod pre povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O. s. p., resp. podľa § 397 C. s. p.

3. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Najvyšší súd uznesením z 27. februára 2018, sp. zn. 3Obdo/8/2018 dovolanie žalobcu odmietol, keď dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p.) neposudzoval z dôvodu viazanosti právnym názorom vysloveným v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017.

5. Ústavný súd nálezom zo 16. januára 2019, č. k. III. ÚS 426/2018-48 na základe ústavnej sťažnosti žalobcu uznesenie najvyššieho súdu 27. februára 2018, sp. zn. 3Obdo/8/2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5.1. Ústavnú sťažnosť vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú, nakoľko dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 písm. f/ C. s. p. a neposúdil prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), viazaný právnym názorom ústavného súdu podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o organizácii ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Pri opätovnom prejednaní dovolania vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu úvodom považuje za nevyhnutné poukázať na svoje skoršie rozhodnutie - uznesenie z 29. mája 2019, sp. zn. 3Obdo/58/2018 - v ktorom okrem iného skonštatoval, že:

Pokiaľ ide o dovolacie dôvody, platná a účinná právna úprava upravuje dva dovolacie dôvody. Prvý dovolací dôvod je upravený v ustanovení § 431 a druhý v ustanovení § 432 C. s. p., a nie v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V ustanoveniach § 420, resp. § 421 C. s. p. je upravená prípustnosť dovolania (nie dovolacie dôvody), pričom prípustnosť dovolania posudzuje dovolací súd z dovolacieho dôvodu tak, ako ho uviedla strana sporu, pričom dovolací súd je uplatneným dovolacím dôvodom (resp. dovolacími dôvodmi) viazaný (§ 440 C. s. p.).

Vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu poukazuje na to, že výroková veta uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/1/2018 obsahuje terminologickú nepresnosť, ktorá má za následok (nesprávne) zamieňanie pojmov „dovolací dôvod“ a „dôvod prípustnosti dovolania“ [v podrobnostiach porovnaj výrok uznesenia sp. zn. 1VCdo/1/2018, podľa ktorého „kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. je prípustná“ s predchádzajúcim uznesením veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2017, v ktorom bola riešená otázka kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 C. s. p. a aj s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) PLz. ÚS 1/2018, v ktorom je taktiež riešená otázka kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 C. s. p.].

Zároveň platí, že prípustnosť dovolania môže dovolací súd posudzovať len s ohľadom na dovolateľom uplatnený dovolací dôvod, keďže v zmysle aktuálnej právnej úpravy sú dôvody prípustnosti dovolania prepojené so zákonom upravenými dovolacími dôvodmi.

Už v uznesení sp. zn. 3Obdo/42/2018 (ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018 pod R 83/2018) vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu skonštatoval, že „pre vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 432 C. s. p. v súlade so zákonom platí, že ustanovenie § 432 ods. 2 C. s. p. nemôže byť posudzované izolovane, ale v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p.“ Predmetné prepojenie taktiež platí aj pre dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p. v nadväznosti na ustanovenie § 420 C. s. p.

Uvedené znamená, že ak dovolateľ vo svojom dovolaní uplatní dovolací dôvod podľa ustanovenia § 431 C. s. p., dovolací súd môže posudzovať prípustnosť podaného dovolania výlučne podľa § 420 C. s. p. s prihliadnutím na namietanú vadu zmätočnosti upravenú pod písm. a/ až písm. f/ predmetného zákonného

ustanovenia. Ak dovolateľ uplatní dovolací dôvod upravený v ustanovení § 432 C. s. p., dovolací súd posudzuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. Prípustnosť dovolania podľa § 420 C. s. p. a zároveň aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. môže dovolací súd posudzovať výlučne v prípade, ak dovolateľ uplatní vo svojom dovolaní obidva zákonom predpokladané dovolacie dôvody (t. j. dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p. a zároveň aj dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p.).

Z vyššie vysloveného právneho záveru napokon vyplýva, že ak dovolateľ uplatní výlučne dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p. (t. j. dovolacie námietky dovolateľa sa týkajú zákonom upravených väd zmätočnosti taxatívne vymenovaných v ustanovení § 420 písm. a/ až písm./ f C. s. p.), je vylúčené, aby dovolací súd mohol preskúmať prípustnosť podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p.

8. Uvedené kritériá sú aplikovateľné aj v rozhodovanej veci, pričom zohľadňujúc zákonnú povinnosť viazanosti dovolacími dôvodmi tak, ako ich uviedla strana sporu (§ 440 C. s. p.), dospel dovolací súd pri posúdení dovolania podľa jeho obsahu (podľa § 124 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 C. s. p.) k záveru, že žalobca v dovolaní uplatnil predovšetkým dovolací dôvod podľa ustanovenia § 431 C. s. p., a dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 C. s. p. (v zmysle ktorého malo byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), uplatnil len vo vzťahu k otázke, či dôkaz, ktorým nedisponoval žalobca v čase rozhodovania o pôvodnom návrhu, a ktorý nemohol získať vlastnou činnosťou ani procesnými návrhmi podanými v rámci súdneho konania, a ktorý získal až po právoplatnom skončení pôvodného konania predstavuje dôvod pre povolenie obnovy konania podľa 228 ods. 1 O. s. p., resp. podľa § 397 C. s. p.

8.1. Dovolacia argumentácia žalobcu, v ktorej tvrdil odklon súdov nižšej inštancie od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/259/2010 - a v ktorej má byť dovolanie podľa dovolateľa (resp. jeho právneho zástupcu) prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. - sa podľa jej obsahu netýka nesprávneho právneho posúdenia, ale smeruje k odôvodneniu vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., lebo podľa jeho tvrdenia ide o nesprávny procesný postup súdov nižšej inštancie a aj ním označené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/259/2010 predstavuje procesné uznesenie, ktorým bola posudzovaná vada zmätočnosti podľa ustanovenia § 237 písm. f/ v tom čase účinného Občianskeho súdneho poriadku, a teda v ňom najvyšší súd neriešil právne otázky.

8.2. Vzhľadom na vyslovené závery bol dovolací súd pri svojom rozhodovaní o dovolaní žalobcu oprávnený skúmať, či sú splnené procesné podmienky pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, a teda, či dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p. (v bodoch 2.1. až 2.3. vyššie tvrdená vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.) je vymedzený spôsobom uvedeným v odseku 2 ustanovenia § 431 C. s. p., a či dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. (v bode 2.4. vyššie uvedená otázka, v zmysle ktorej má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) je vymedzený v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p.

K namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

9. Dovolací súd uvádza, že pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk.

9.2. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

10. Dovolenie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Ak dovolateľ uvedeným spôsobom nepostupuje, dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435, čo je dôvodom pre odmietnutie podaného dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

10.1. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba známa práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C. s. p. (rovnako aj 3Obdo/19/2017).

10.2. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje dovolateľ za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať.

11. V časti dovolania, v ktorej dovolateľ namietal, že konajúce súdy prekročili rozsah skúmania vymedzený v ustanoveniach § 228 až 234 O. s. p., dovolací súd konštatuje, že síce žalobca označil procesný postup súdov nižšej inštancie, ktorý podľa svojho názoru považuje za nesprávny, avšak neuviedol (a to ani len popisným spôsobom), realizácia akých jemu patriacich procesných práv mu mala byť znemožnená v takej miere, že malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto časti tak nie je ním uplatnený dovolací dôvod vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 431 ods. 2 C. s. p. (k tomu viď v podrobnostiach bod 10 vyššie), čo má za následok nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu zo strany najvyššieho súdu.

12. Pokiaľ ide o dovoláciu námietku, že nevykonaním žalobcom navrhnutých dôkazov malo dôjsť k porušeniu princípu rovnosti zbraní a k naplneniu vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. s odkazom dovolateľa na uznesenie najvyššieho súdu z 26. januára 2011, sp. zn. 6Cdo/259/2010, dovolací súd úvodom poukazuje na to, že v žalobcom označenom rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že „nevykonaním tohto dôkazu (výsluch žalobcu - pozn. dovolacieho súdu), s prihliadnutím na obsah výpovedí osôb, ktoré mali konať v mene žalovanej (a ktoré potvrdili tvrdenia žalovanej, pričom nebolo rozhodujúce, že aj ich výsluch navrhol žalobca), sa žalobca dostal do zjavne nevýhodnejšej pozície v porovnaní so žalovanou. Ak odvolací súd z tohto nesprávneho postupu prvostupňového súdu nevyvodil žiaden procesný dôsledok, resp. ak tento postup považoval za správny, bola tým porušená zásada „rovnosti zbraní“ a tým aj právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Konanie pred súdmi v základnom konaní tak bolo ako celok postihnuté vadou spočívajúcou v odňatí možnosti žalobcovi konať pred súdom.“

12.1. Okrem skutočnosti, že v citovanom rozhodnutí išlo o nevykonanie špecifického dôkazu, vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu uvádza, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že uznesenie z 26. januára 2011, sp. zn. 6Cdo/259/2010 má predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, a

nesúhlasí ani so záverom vysloveným v citovanom uznesení, že nevykonanie stranou sporu navrhnutého dôkazu má predstavovať vadu zmätočnosti podľa § 237 písm. f/ O. s. p., (resp. § 420 písm. f/ C. s. p.). K takému záveru nie je možné dospieť ani s odkazom na princíp rovnosti zbraní.

13. V nadväznosti na uvedený záver dovolací súd skúmal, či na rozhodovanú vec dopadá povinnosť uvedená v ustanovení § 48 ods. 1 C. s. p. v podobe postúpenia veci veľkému senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, pričom dospel k záveru, že túto povinnosť nemá. Na priblíženie tohto záveru uvádza dovolací súd nasledovné:

14. Už v judikáte R 37/1993 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3-4/1993) najvyšší súd uviedol, že „nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.“

14.1. V rozhodnutí publikovanom ako judikát pod R 125/1999 (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/1999) a zároveň pod R 6/2000 (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2000) najvyšší súd vyslovil právnu vetu v znení: „ak súd v priebehu konania nevykoná všetky dôkazy navrhované účastníkom, resp. vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu z nich vylúčení“.

14.2. V nadväznosti na citované (a publikované) právne vety najvyšší súd opakovaně vo svojich rozhodnutiach (viď napr. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/265/2014, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 5Cdo/200/2014 a 7Cdo/34/2011) skonštatoval, že „dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p.“

14.3. Samotný senát 6 C v jednom zo svojich rozhodnutí vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nevykonania navrhnutých dôkazov skonštatoval, že „Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie dovoľateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný, ponecháva súdu. Odvolací súd preto svojím postupom dovoľateľa nevylúčil z realizácie procesného práva, ktoré mu Občianky súdny poriadok priznáva“ (k tomu viď 6Cdo/36/2011).

15. Ani zmena právnej úpravy účinná od 1. júla 2016 na závere, že nevykonanie stranou sporu navrhnutých dôkazov nepredstavuje vadu zmätočnosti, v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu nič nezmenila (k tomu viď napr. 2Cdo/159/2017, 3Cdo/59/2017, 3Cdo/195/2017, 5Cdo/47/2017 a 7Cdo/42/2017).

15.1. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôraznil aj to, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C. s. p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“ (k tomu viď 10Bdo/46/2017 a obdobne aj 40Bdo/41/2017).

16. Vo veci konajúci senát dovolacieho súdu už v uznesení z 12. júna 2018, sp. zn. 3Obdo/17/2018 rešpektujúc vyššie citovanú judikatúru (viď body 14 a 15 vyššie) okrem iného uviedol, že „dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Preto uvedené dovolacie námietky (t. j. námietky týkajúce sa nevykonania navrhnutých dôkazov - pozn. dovolacieho súdu) nepredstavujú zákonom spôsobilý spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 431 C. s. p., a z tohto dôvodu nemôžu predstavovať vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.“

16.1. Citované uznesenie bolo podrobné prieskumu zo strany ústavného súdu, ktorý v uznesení o odmietnutí ústavnej sťažnosti zo 6. decembra 2018, sp. zn. II. ÚS 575/2018 uviedol, že „vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu konštatuje, že jeho dôvody považuje za dostatočné a priliehavé, pokiaľ ide o záver najvyššieho súdu, podľa ktorého sťažovateľka riadne nevymedzila dovolací dôvod.“

16.2. Rovnaký prístup k námietke týkajúcej sa nevykonania stranou navrhnutých dôkazov (t. j. k totožnej námietke, aká je obsahom dovolania žalobcu - pozn. dovolacieho súdu) zaujal vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu aj vo svojich ďalších rozhodnutiach [k tomu viď aj 3Obdo/40/2017, 3Obdo/52/2017 (podrobené prieskumu ústavným súdom ako ústavne konformné uznesením z 24. januára 2018, sp. zn. I. ÚS 21/2018), 3Obdo/18/2018, 3Obdo/43/2018, 3Obdo/58/2018, 3Obdo/88/2018, 3Obdo/1/2019, 3Obdo/18/2019 a 2ObdoV/6/2019].

16.3. V rozhodnutí z 9. novembra 2017, sp. zn. 3Obdo/52/2017 dovolací súd zároveň uviedol, že „výnimočne možno k záveru, že nesprávnym postupom súdu pri vykonávaní dokazovania bolo konanie poznačené vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., avšak len za predpokladu, že týmto nesprávnym postupom súd znemožnil strane sporu realizáciu tých procesných oprávnení, ktoré jej zákon priznáva. Jedná sa o situácie, kedy súd neumožnil strane sporu, aby bola prítomná pri dokazovaní, aby sa mohla vyjadriť k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (viď napr. 2ObdoV/4/2017), alebo kedy súd nedoručil strane sporu jednotlivé listinné dôkazy a na pojednávaní nevykonával dokazovanie zákonným spôsobom (viď napr. 3Obdo/10/2017).“ V rozhodovanej veci sa však o predmetnú výnimku nejedná.

17. Zároveň dovolací súd poukazuje na judikát R 17/2017, v zmysle ktorého „ustanovenie § 48 Civilného sporového poriadku dopadá na prípady, v ktorých trojčlenný senát najvyššieho súdu dospeje k záveru, že je dôvod na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (stanovísk alebo rozhodnutí uverejnených v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), alebo na zmenu právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí trojčlenného senátu najvyššieho súdu, alebo na odklon od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu. Pokiaľ trojčlenný senát dospeje k záveru, že tieto dôvody nie sú dané, vec nepostúpi veľkému senátu najvyššieho súdu.“

17.1. V rozhodovanej veci vo veci rozhodujúci trojčlenný senát najvyššieho súdu nevidí dôvod na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, ktorú prezentujú predovšetkým judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 6/2010, a ktoré rešpektujú pri svojej rozhodovacej činnosti senáty tak občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ako aj obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, vrátane senátu 6 C.

17.2. Žalobcom označené uznesenie sp. zn. 6Cdo/259/2010 tak predstavuje ojedinelé rozhodnutie, ktoré vybočuje z inak jednotnej línie rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, a preto pokiaľ v rozhodovanej veci senát 3 O so závermi vyslovenými v uznesení sp. zn. 6Cdo/259/2010 nesúhlasí, a zároveň ak pri svojom rozhodovaní vychádza z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neexistuje žiadny zákonný dôvod, aby dovolací senát 3 O predložil vec na rozhodnutie veľkému senátu.

17.3. Záverom k uvedenému vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu poukazuje na rozhodnutie zo 14. mája 2015, sp. zn. 3Cdo/38/2015, v ktorom už za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku vo vzťahu k odklonu od judikátov publikovaných v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky najvyšší súd uviedol, že:

„I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi senátmi najvyššieho súdu navzájom). Jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída. Predvídateľnosťou rozhodovania sa naplňuje materiálne chápaného právneho štátu a vylučuje priestor pre prípadnú svojvôľu. Požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, je neodmysliteľnou súčasťou princípu právnej istoty (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

S poukazom na význam judikatúry najvyššieho súdu treba zdôrazniť rozdiel medzi rozhodnutím, ktoré sa na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu stalo ‚judikátom‘ (rozhodnutím uverejneným v tejto zbierke) a ‚bežným‘ rozhodnutím (v tejto zbierke nepublikovaným). Pokiaľ rozhodnutie najvyššieho súdu nepublikované v uvedenej zbierke vyjadruje názor väčšiny členov senátu najvyššieho súdu, názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky je zároveň názorom relevantnej väčšiny členov kolégia najvyššieho súdu, ktorý bol prezentovaný na rokovaní kolégia najvyššieho súdu a vyjadrený vo výsledku hlasovania členov kolégia. Názor vyjadrený v ‚bežnom‘ rozhodnutí senátu najvyššieho súdu sa v tomto zmysle prípadne (ak sú pre to splnené podmienky a ak je to zároveň náležite vysvetlené aj z pohľadu skôr prijatého judikátu alebo iných rozhodnutí riešiacich identickú otázku), môže odkloniť od názoru vyjadreného v judikáte, nemôže ale tento názor ‚prekonať‘.

O ‚prekonaní‘ (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od) už prijatého ‚judikátu‘ možno hovoriť iba vtedy, ak je toto ‚preknanie‘ výsledkom v zákone predpísaného postupu (§ 21 ods. 3 písm. a/ a b/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) najvyššieho súdu.“

17.4. Uvedené závery sú v plnej miere aplikovateľné na rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/259/2010, ktoré nebolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, a v ktorom boli vyslovené závery odlišné od záverov v publikovaných rozhodnutiach prijatými ako judikát tak občianskoprávnym kolégiom najvyššieho súdu (R 37/1993 a R 6/2000), ako aj obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu (R 125/1999).

18. Vzhľadom na vyššie uvedené zohľadňujúc skutočnosť, že dovolací súd nie je súdom skutkovým, keďže nie je oprávnený vykonávať dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie, vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu preto konštatuje, že dovolacia námietka žalobcu týkajúca sa nevykonania ním navrhnutého dôkazu nepredstavuje zákonom predpokladaný spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 431 C. s. p., a z tohto dôvodu nemôže predstavovať vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

19. Žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa 431 ods. 1 C. s. p. (vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.) nie je odôvodnený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. ani v časti, v ktorej namietal nepreskúmateľnosť uznesení súdov nižšej inštancie.

19.1. Dovolateľ síce uviedol, že sudy nižšej inštancie mu nedali relevantnú odpoveď na jeho (vo veci rozhodujúce) námietky, a preto ich konanie malo narušiť princípy práva na spravodlivý proces. Z obsahu dovolania však nevyplýva, realizáciu akých konkrétnych procesných práv mal odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia znemožniť žalobcovi v takej miere, že malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd preto nie je oprávnený posudzovať prípustnosť podaného dovolania s ohľadom na namietanú nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako aj 3Obdo/15/2018, 3Obdo/17/2018, 3Obdo/18/2018 a 3Obdo/58/2018).

19.2. Do práva na súdu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces pritom v zmysle ustálenej

judikatúry nepatrí, aby súde prebrali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré predkladá strana sporu (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03), a že právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

19.3. Len ako poznámku dovolací súd dáva do pozornosti, že dôvodom prípustnosti dovolania nie je „údajné“ porušenie práva na spravodlivý proces a ani tvrdenie, o tom, že konanie súdov nižšej inštancie ako celok nemalo podľa subjektívneho pocitu dovolateľa vykazovať znaky spravodlivosti, ale výlučne znemožnenie realizácie konkrétne špecifikovaných procesných práv strane sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, pričom intenzita tohto znemožnenia realizácie procesných práv strany sporu nesprávnym procesným postupom súdu dosahovala mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

20. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. (dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p.) je zamerané na riešenie právnych otázok, ak sa odvolací súd pri ich vyriešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ak ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené (písm. b/), alebo ak sú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené rozdielne (písm. c/).

20.1. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017).

20.2. Už v rozsudku z 30. novembra 2016, sp. zn. 3Obdo/61/2016 vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu pritom skonštatoval, že rozsah dovolacieho prieskumu je vymedzený konkrétnou argumentáciou dovolateľa, v čom podľa jeho názoru odvolací súd spornú otázku nesprávne právne posúdil a akým spôsobom ju posúdiť mal. Pri vymedzení tohto dovolacieho dôvodu nepostačuje citovanie jednotlivých zákonných ustanovení, prípadne súdnych rozhodnutí (často aj nesúvisiacich s predmetom sporu), ale je povinnosťou dovolateľa zo zákonných ustanovení, prípadne z judikatúry určiť právny záver, ktorého (ne)správnosť v súvislosti s právnymi závermi odvolacieho súdu má preskúmať dovolací súd. Práve povinnosť právneho zastúpenia dovolateľa má zamedziť takýto postup a zároveň povinné právne zastúpenie má zabezpečiť, aby dovolateľ jednotlivé dovolacie dôvody presne uviedol a jednoznačne tým stanovil rozsah dovolacieho prieskumu dovolacím súdom.

20.3. V prípadoch, kedy dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň z obsahu dovolania musí jednoznačne vyplývať právna otázka, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu najvyšším súdom. Ak dovolanie nespĺňa predmetné podmienky, dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., čo predstavuje zákonný dôvod pre odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

21. V dovolaní žalobca síce vymedzil právnu otázku významnú pre rozhodnutie odvolacieho súdu (a ktorú mal dovolací súd vo svojom rozhodnutí vyriešiť), a to otázku „či dôkaz, ktorým nedisponoval žalobca v čase rozhodovania o pôvodnom návrhu, a ktorý nemohol získať vlastnou činnosťou ani procesnými návrhmi podanými v rámci súdneho konania, a ktorý získal až po právoplatnom skončení pôvodného konania predstavuje dôvod pre povolenie obnovy konania podľa 228 ods. 1 O. s. p., resp. podľa § 397 C. s. p.“

21.1. Žalobca však nevymedzil, v čom podľa jeho názoru odvolací súd mal predmetnú otázku nesprávne vyriešiť. Rovnako dovolateľ nepredložil žiadnu vlastnú argumentáciu, ktorá by sa týkala riešenia

uvedenej právnej otázky, pričom jeho povinnosťou bolo uviesť, ako mal odvolací súd danú otázku správne vyriešiť.

21.2. Žalobca - hoci je v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý by mu mal zabezpečiť kvalifikovanú právnu pomoc a ktorý by mal mať odborné vedomosti a skúsenosti na spisanie dovolania spôsobom predpokladaným zákonom - si tak nesplnil tak zákonnú povinnosť stanovenú ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p.

21.3. Dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje všeobecné konštatovanie dovolateľa, že odvolací súd vec nesprávne posúdil. Dovolací súd nemôže namiesto dovolateľa vytvárať vlastnú právnu argumentáciu vyvodením z možnej nespokojnosti dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu. V takom prípade by totiž uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keďže jeho rozhodnutie by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľom a ku ktorým mala možnosť vyjadriť sa protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolateľom tvrdený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 C. s. p. - vada zmätočnosti, v zmysle ktorej by malo byť dovolanie prípustné podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (viď body 11, 18 a 19 vyššie), a ani dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 C. s. p. - nesprávne právne posúdenie, v zmysle ktorého by malo byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (viď bod 21 vyššie), nie sú vymedzené v súlade s ustanovením § 431 ods. 2, resp. § 432 ods. 2 C. s. p. Najvyšší súd preto podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. dovolanie žalobcu odmietol.

23. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevnikli (k tomu viď judikát č. R 72/2018).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.